

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Nationaal Crisis Centrum

Contactpersoon
T 070 751 50 50

Datum
2 april 2020

agenda

ICCB Covid-19

Omschrijving	ICCb Covid-19
Vergaderdatum en -tijd	2 april 2020, 13.00 uur
Vergaderplaats	NCTV
Aanwezig	

Afwezig

1. Opening

2. Algemeen beeld

- VWS/RIVM
- Omgevingsanalyse (NKC)
- Dashboard
 - Toelichting op stand van zaken / highlights op maatschappelijke effecten

3. Maximaal controleren (toelichting VWS)

- Procesbeschrijving vliegverboden en eventuele maatregelen V.S.
 - *Bijlage 1 ambtelijke memo vliegverboden*
 - *Bijlage 2 Voorstel aanvullende maatregelen luchtvaart*

4. Continuïteit vitale processen en samenleving (toelichting NCTV)

- Voorstel buitenlands toerisme naar Nederland (bijlage uitgereikt in vergadering).

5. Zorg voor kwetsbare personen (toelichting VWS)

6. Financieel-economisch (toelichting EZK)

- Datadeling Telecom (mondelinge toelichting)
- Ondernemers inzake belastingmaatregelen (mondelinge toelichting)

7. Caribisch gebied (BZK)

8. Bijstand (toelichting NCTV)

- Informerende sheet bijstandsaanvragen in de vergadering

9. Internationaal

Nationaal Crisis Centrum

10. Parlementaire zaken

Datum

2 april 2020

11. Communicatie

12. Punten agenda MCCb 2 april

13. Rondvraag en sluiting

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

ICCb0402B

Verslag ICCB COVID-19

Donderdag 2 april 2020, 13.00u

Departementaal vertrouwelijk

NCTV

Agenda

1. Opening
2. Algemeen beeld
3. Maximaal controleren (toelichting VWS)
4. Continuïteit vitale processen en samenleving (toelichting NCTV)
5. Zorg voor kwetsbare personen (toelichting VWS)
6. Financieel-economisch (toelichting EZK)
7. Caribisch gebied (BZK)
8. Bijstand
9. Internationaal
10. Parlementaire zaken
11. Communicatie
12. Punten agenda MCCb 16.00
13. Rondvraag en sluiting

1. Opening en mededelingen

- In ieder geval thema's MCCb:
 - Vluchten uit VS
 - Belgische en Duitse toeristen

Beeld RIVM

- Beeld sinds gister niet veel veranderd
- Afvlakking richting opnames IC's, lijkt iets minder dan verwacht
- Vraag over cijfers Caribisch gebied:
- Laatste informatie dat er aanzienlijk meer besmettingen zijn, dan eerdere cijfers lieten zien. Meeste gevallen zijn gelieerd aan buitenlanders die invliegen op de eilanden.
- Volgende week dinsdag een factsheet in ICCb over situatie Caribisch gebied (RIVM)

Omgevingsanalyse

De berichtgeving in de media gaat in op de verlengde coronamaatregelen: Hoe lang kan het nog duren? Waarop moeten wij ons voorbereiden? Hoe komen we samen door deze periode heen?

- Het RIVM zou een dubbele boodschap hebben: 'Met het de besmettingen lijkt het de goede kant op te gaan. Maar het mogelijke tekort op IC's lijkt alarmerend' (Opening NOS 8-uurjournaal). Er wordt ook vaker gesproken over een 'zwart scenario' op de IC, onder meer in het Kamerdebat gisteren.
- Opvallend veel waarschuwingen en oproepen van belangenpartijen in de zorg, met wederom de roep om de kwaliteit en continuïteit van de reguliere zorg te bewaken. Ook zouden zorgverleners zich onveilig voelen door het nog steeds bestaande tekort aan beschermingsmateriaal.
- Nieuw is de aandacht voor een mogelijke 'golf' aan revalidatiepatiënten. Volgens de Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen moet VWS kijken naar de capaciteit voor revalidatie van voormalige IC-patiënten.
- Ondanks maatregelen van het kabinet, beginnen Nederlanders zich toch zorgen te maken over hun inkomen in de nabije toekomst. De berichten in de media zijn ook verontrustend: minder banen, bedrijven en pensioenfondsen in de problemen. Aan de andere kant is er ook veel aandacht voor initiatieven om kwetsbare groepen te helpen en te ontzien.

Dashboard

- Uitgereikt in de vergadering.
- Hebben over de signalen die op rood staan.
- Dat is nu de financiële situatie in het Caribisch gebied. Dit heeft de volle aandacht.
- Voor de volgende vergadering een uur van de voren digitaal toezenden, zodat iedereen er op voorhand kennis van kan nemen.

3. Maximaal controleren (VWS)

Memo procesbeschrijving vliegverboden. Afgestemd tussen IenW, VWS en BZ

-
- Vraag wordt meegenomen bij afweging volgende verlenging op 10 april
- Kennisgenomen met akkoord van de betrokken departementen.

11.1

3. Maximaal controleren (VWS)

Voorstel aanvullende maatregelen luchtvaart

Overwegingen:

- Geen advies van OMT over V.S.
- Wel maatschappelijke onrust en bij cabinepersoneel
- Vluchten vooral gebruikt door repatriërende Nederlanders

Advies

- Geen vliegverbod
- Vroeg signalering bij incheckbalie
- Fit to Fly verklaring aangevuld met temperatuurmeting bij aan boord
- Tijdens de vlucht krijgen de passagiers een uitgebreid beeld van rijksoverheid mee en oproep om twee weken in zelfquarantaine te gaan
- Maatregelen (bijv. temperatuur meten) worden vanuit werkgevers-verantwoordelijkheid opgepakt

Vervolgactie

- Wordt verder meegenomen en uitgewerkt bij nieuwe beoordeling 10 april

3. Maximaal controleren (VWS)

Vervolg Voorstel aanvullende maatregelen luchtvaart

Vraag FIN:

11.1 10.2g

Actie:

Dit wordt een half uur voor MCCB in spreeklijn verwoord en om 15.30 verzonden naar deelnemers. ACTIE NKC/BZ/VWS/IenW.

4. Continuïteit vitale processen en samenleving

- Voorstel zie volgende sheets

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Voorstel 'afraden en tegengaan recreatie en buitenlands toerisme' in en naar NL

ICCB 02-04-2020

Departementaal vertrouwelijk

NCTV

Doel

- Afraden en tegengaan recreatie en toerisme tijdens Paasweekend en meivakantie (m.n. vanuit Duitsland en België).

Advies

□ Het advies wordt:

- Het sluiten van de grens is niet wenselijk gezien het feit dat goederentransport en noodzakelijke reisbewegingen (cf. vignet regeling) wel mogelijk moeten blijven.
- Het centraal sluiten van recreatiegebieden, vakantieparken etc. past niet binnen de huidige aanpak van een 'intelligente lockdown' (het past bij een volwassen democratisch land om mensen ook daar hun eigen verantwoordelijkheid in te laten nemen), waar nodig kunnen Veiligheidsregio's lokaal maatregelen nemen.
- Dus advies is: blijf thuis en ga niet reizen binnen NL en kom ook niet naar NL.
- De volgende maatregelen ondersteunen deze boodschap:
 - Alle gemeenschappelijke natte voorzieningen zijn gesloten in recreatiegebieden, vakantieparken en campings
 - Alle Veiligheidsregio's maken vanuit de noodverordening gebruik van hun bevoegdheden wanneer de toestroom te hoog wordt. Maatregelen worden kenbaar gemaakt d.m.v. campagne voor NL ('blijf thuis') en campagne voor DUI ('bleib zu hause') en België ('restez a la maison')
 - Mocht de toestroom dusdanig groot zijn, dan zal de Kmar informatie-gestuurd ontmoedigen (zie nadere uitwerking en toelichting KMar)
 - De Kmar, Veiligheidsregio's, politie e.a. bouwen een gezamenlijk intell beeld op om de toestroom in de gaten te houden
- Aanstaaende zondag zal gezien het voorspelde mooie weer een test zijn.

Toelichting bespreking

- Camera's boven de wegen registreren verkeer. Sterkste daling personenauto's (-68%)
- Dagelijks rapport met overzicht van KMar
- Beeld uit de regio's. Bezetting loopt terug tot 10-15% maximaal.
- Aantal regio's zijn er helemaal geen boekingen meer.
- Sommige regio's sluiten wel de vakantieparken. Nationaal is besluit niet genomen.
- [REDACTED] 11.1
- BZ: reisadvies onder de aandacht te brengen voor de cruciale beroepen.
- [REDACTED] 11.1
- Hoe snel zijn we in staat als het beeld kantelt (grote toename) om te handelen? Dat kan snel d.m.v. het sluiten van grenzen (als uiterste maatregel). Dat is uitgewerkt.
- [REDACTED] 11.1
- We praten in het voorstel enkel over de toeristenstroom in paasperiode en meivakantie

Bijlage: uitgangspunten/overwegingen

- Ontmoedigende werking reeds geldende maatregelen (in Nederland)
 - Sluiting alle eet- en drinkgelegenheden
 - Sluiting sport-/fitness clubs, casino's, sauna's, seksinrichtingen, coffeeshops
 - Verbod op vergunningplichtige evenementen
 - Bevoegdheden lokaal bestuur / VR's ogv noodverordening (sluiting vakantieparken, campings)
 - Sluiting gemeenschappelijke was-/douche-/toiletfaciliteiten vakantieparken etc
 - Beperkingen vliegverkeer
- In België zijn niet-essentiële reizen verboden (wordt naar verwachting verlengd na 19 april)
- In Duitsland worden momenteel niet-essentiële reizen afgeraden (vooralsnog tot 19 april)
- Er geldt een reisrestrictie voor derdelanders (EU Travel ban)
- Groot economisch belang het reguliere vrije verkeer van personen en goederen tussen Nederland en Duitsland in stand te houden
- Het volledig fysiek sluiten van de grens is niet uitvoerbaar en leidt tot groot beslag KMAR-capaciteit,
- NB hotels, AirB&B etc in Nederland nog geopend (i.t.t. omringende landen)
- NB huidige maatregelen gelden vooralsnog tot 28 april (attentie heroverweging 21/4)

11.1

5. Zorg voor kwetsbare personen (toelichting VWS)

- Geen punten

6. Financieel-economisch (toelichting EZK)

Datadeling telecom

- Data is geaggregeerd en geanonimiseerd om inzicht te krijgen of er drukke plekken ontstaat
- AP heeft gesteld dat dit niet mag, want de data is altijd terug te leiden naar individuen.
- Data delen op basis Telecomwet.

• [Redacted text]

11.1 10.2g

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

6. Financieel-economisch (toelichting EZK)

Ondernemers inzake belastingmaatregelen

Besproken is:

- Verzekeren van kredieten over leveringen tussen bedrijven
- Noodpakket van 4000 euro. Gesproken over de afbakening
- Regeling SZW (NOW) worden de laatste haakjes van geslagen en gaat de maatregelen maandag open
- Hoe kunnen we de medische inzichten van VWS en RIVM koppelen aan financiële maatregelen?

7. Caribisch gebied (BZK)

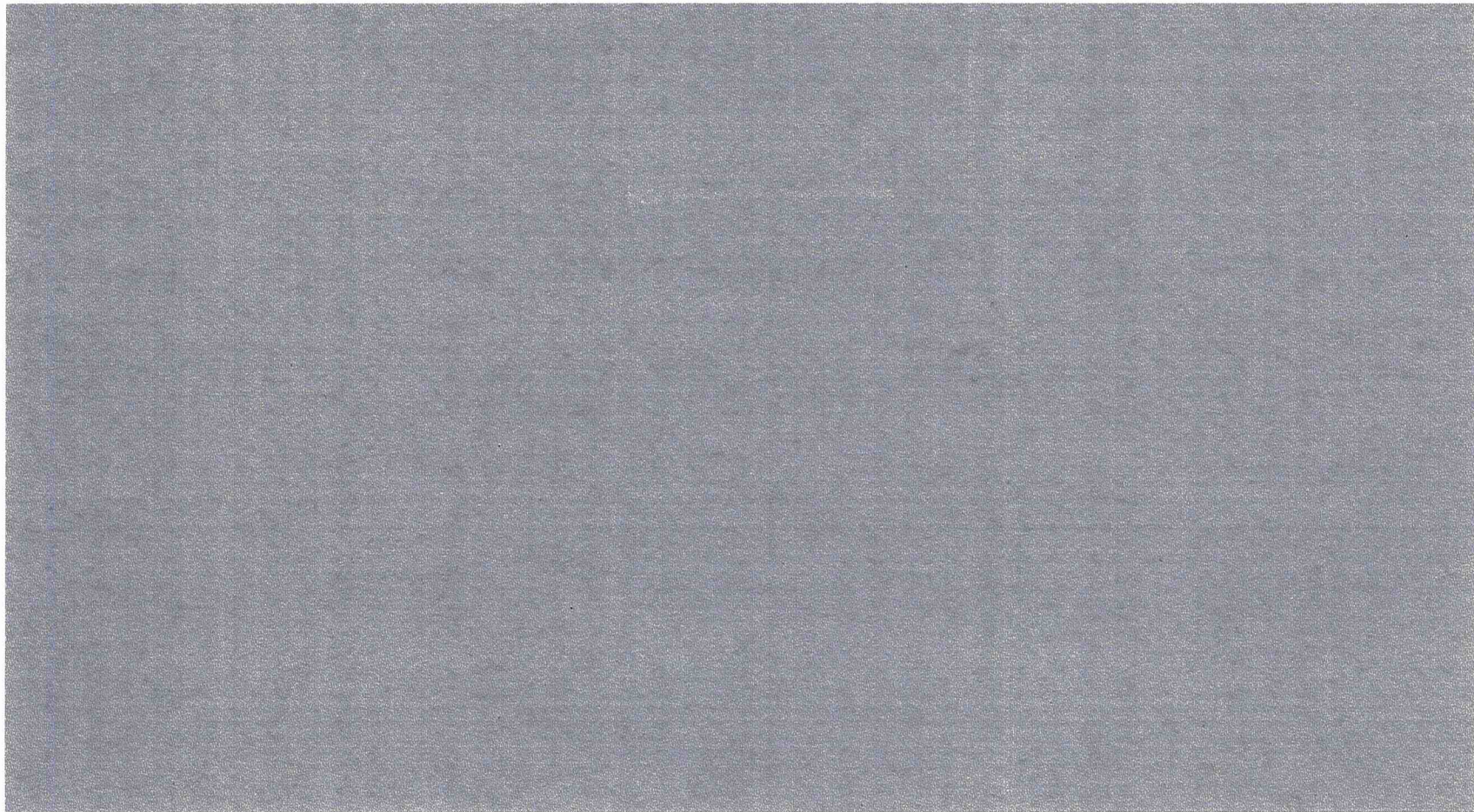
- Transportcapaciteit voor mensen en middelen.

11.1 10.2g

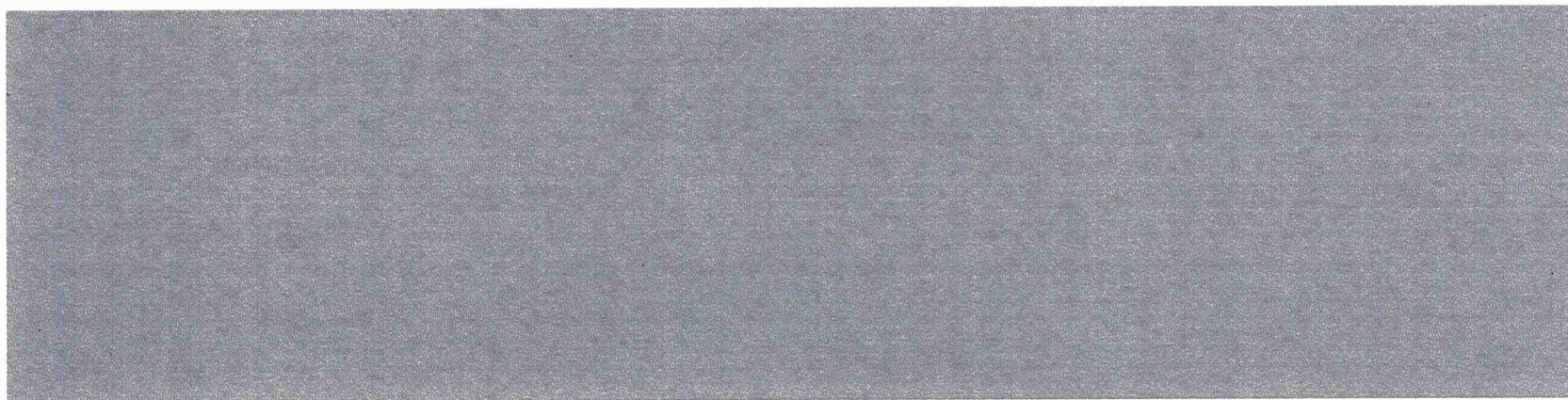
8. Bijstandsaanvragen Coronacrisis

11.1 10.2g

8. Bijstandsaanvragen Coronacrisis

11.1 10.2g

9. Internationaal

- Geen punten

10. Parlementaire zaken

Terugblik debat

- Toezegging om te kijken of verbod op 3 personen naar 2 personen kan
- Toezegging om in gesprek te gaan richting religieuze gemeenschappen om samenkomsten te ontraden (ook Ramadan wordt hierin meegenomen)

11. Communicatie

- Spreektekst vliegen vanuit de VS en toerisme paas- en meivakantie worden vandaag om 15.30 toegestuurd.

Aanvullende inzet op communicatie

- Samenwerking met ministeries I&W, KNMI, RWS, NBTC
Denk aan communicatie via weerbericht, elektronische borden
- Samenwerking Weeronline, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer
- Actieve inzet social media (landelijk en regionaal, grensoverstijgend)
- Actieve inzet bewindspersonen
- Contacten (internationale) pers

12. Agenda tbv MCCb 2 april 16.00

- Vluchten uit VS
- Belgische en Duitse toeristen tijdens paas- en meivakantie
- Spreekteksten worden voorbereid
- [REDACTED]

11.1

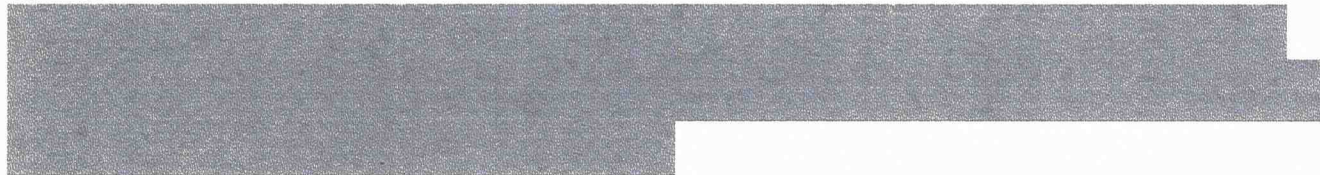
13. Rondvraag en sluiting

- [Redacted text] 11.1 10.2g
- [Redacted text]
- Aandacht om samenhang te bewaren in totale pakket. Voordat het naar buiten gaat terug laten komen.
- [Redacted text] 11.1 10.2g

Acties en afspraken ICCB 2 april 13.00 u (1/3)

- ACTIE NCTV: vanaf heden wordt Dashboard digitaal 1 uur voor ICCb toezenden, alleen de indicatoren die op rood staan worden besproken in ICCb
- ACTIE: agenderen ter kennisgeving voor MCCb: Procesbeschrijving (afwegingskader) vliegverboden

11.1 10.2g

- ACTIE NKC voor 15.30 (i.o.m. VWS, I&W en BZ) om het volgende in spreeklijn te vervatten: er komt geen vliegverbod. Maatregelen (bijv. temperatuur meten) worden vanuit werkgevers-verantwoordelijkheid opgepakt

Besluiten ICCB 2 april 13.00 u (2/3)

- ACTIE: Ter besluitvorming doorgeleiden naar MCCb: Grenzen met buurlanden worden niet gesloten. "Ontmoedigingsaanpak buitenlands toerisme" (zie verslag) omarmen.
- ACTIE NKC voor 15.30: bovenstaande vervatten in woordvoeringslijn. Betreft nadrukkelijk alleen toeristenstroom
- ACTIE EZK iam NCTV: voorbereiden (o.a. high-level meeting) voor MCCb a.s. dinsdag:
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- ACTIE LOCC: afwegingskader t.a.v. bijstandsverzoeken opstellen t.b.v. besluitvorming en schaarste management

11.1 10.2g

Besluiten ICCB 2 april 13.00 u (3/3)

- Ter agendering ICCb dinsdag:
 - factsheet t.a.v. Caribisch gebied aanleveren en toelichten (ACTIE RIVM)
 -
 - Datadeling (EZK)
 - Overweging aanscherpen OMT advies n.a.v. motie Klaver
 - ACTIE NCTV: inzichtelijk maken richtlijnen t.a.v. grenswerkers, vignettenregeling en overige onderwerpen die niet de ontmoedigingsaanpak toerisme betreffen

11.1 10.2g

Besluiten ICCB 2 april 13.00 u (3/3)

- Mogelijke onderwerpen volgende week:
 - Terugkoppeling gesprek MJ&V met kerkgenootschappen (o.a. t.a.v. Ramadan)
 - Ontwikkeling verpleegtehuizen
 - Economische modelleringen toevoegen aan Dashboard en voorbereiding besluitvorming, naast de RIVM modelleringen

Rijksoverheid

ICCb0402D

Dashboard aanpak COVID-19

~~26-6-2020~~ 04-2020

Dashboard COVID-19

Samenvatting – status 2 april

Maximaal controleren		
	Capaciteiten toereikend?	Capaciteit is zorgelijk, maar voor de komende dagen toereikend.
	Totaal aantal positief geteste mensen	12595 (+845)
	Totaal aantal IC-bedden	1150
	IC-bedden niet bezet	Niet bekend
	IC-bedden bezet coronapatiënten	1005
	Aantal personen overleden	93 (864)
	Beschikbaarheid zorgpersoneel	
	Beschikbaarheid hulpmiddelen	
	Testcapaciteit	
Zorg voor kwetsbare personen		
	Aantal kwetsbare personen met besmetting	229 besmet 600 verdenking
	Ontwikkeling ziekteverzuim gehandicapten- en ouderenzorg	Volgt
Continuïteit vitale processen en samenleving		
	Status continuïteit vitale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.
	Status continuïteit cruciale processen	Personeel en middelen beschikbaar waardoor primaire proces goed kan functioneren.

Financieel/economisch			
	Economische ontwikkeling algemeen (prognose)	Dalende cijfers	
	Knelpunten uitvoering	Uitvoering recent gestart	
	Effecten maatregelen	Nog niet bekend	
Caribische delen van het Koninkrijk		BES	CAS
	Maximaal controleren		
	Continuïteit vitale processen en samenleving		
	Zorg voor kwetsbare personen		
	Financieel/economisch		
	Bijstandsverzoeken		
Maatschappelijke effecten			
	Draagvlak voor aanpak/maatregelen	Steun domineert, uit flitspeiling blijkt veel begrip voor maatregelen en is vertrouwen in de informatievoorziening. Steun wordt straks wel beïnvloed door handhaving en (straks) economische gevolgen.	
	Naleving	Aangescherpte maatregelen worden breed nageleefd; uitzondering vormen groepen jongeren.	
	Handhaafbaarheid	Bevoegdheden tot handhaving zijn aanwezig	
	Signalen van maatschappelijke onrust /openbare-ordeproblemen	De politie signaleert geen toename in meldingen van onrust, overlast en huiselijk geweld.	
	Impact van maatregelen op de samenleving	De gevolgen van de crisis zullen voor meer mensen duidelijk worden; bezorgdheid neemt toe.	
	Neveneffecten van de maatregelen	Verdringing in de gezondheidszorg zal leiden tot sterfgevallen die niet veroorzaakt zijn door Covid-19.	

Maximaal controleren

	Cijfers	Za 28 mrt	Zo 29 mrt	Ma 30 mrt	Di 31 mrt	Wo 1 apr	Prognose	Toelichting
	Capaciteiten toereikend?							- Prognosecijfers genoemd in technische briefing 25 maart (NVIC) en Kamerdebat. - NVIC geeft in de media aan dat de grens van IC-capaciteit rond de 2500 zit in verband met beschikbaarheid zorgpersoneel.
	Totaal aantal positief geteste mensen	9762 (+1159)	10.866 (+1.104)	11.750 (+884)	12595 (+845)	13614 (+1019)		
	Ziekenhuisopname	2954 (+454)	3.483 (+529)	3990 (+507)	4712 (+722)	5159 (+447)		
	Totaal aantal IC-bedden	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	1800 deze week 2300 volgende week	
	IC-bedden niet bezet	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend		
	IC-bedden bezet coronapatiënten	894		1053			1100 (1 april)	
	IC-bedden bezet overige patiënten	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	Niet bekend	500	
	Huidige IC-capaciteit	<i>Gering</i>	<i>Gering</i>	<i>Gering</i>	<i>Gering</i>	<i>Gering</i>	...	Capaciteit is zorgelijk, maar voor de komende dagen toereikend.
	Aantal personen overleden	93 (639)	132 (771)	93 (864)	175 (1039)	134 (1173)		
	Aantal coronapatiënten ontslagen	nmb						
	Beschikbaarheid zorgpersoneel	Beschikbaarheid hulpmiddelen		Testcapaciteit				

Zorg voor kwetsbare personen

Onderwerp	Was 25 mrt	Huidig 27 mrt	Prognose	Toelichting
Kwantitatief				
Aantal kwetsbare personen met besmetting - Verpleeghuizen (verdenking) - Verpleeghuizen (besmet)	482 76	600 229	nvt	Betreft info uit vorige week ingebouwde module in EPD. Vulling kan bijdragen aan tempo stijging. Voor gehandicaptenzorg komen cijfers naar verwachting volgende week beschikbaar.
Ontwikkeling ziekteverzuim gehandicapten- en ouderenzorg				Vanaf dinsdag dagelijks en/of wekelijks de meldingsfrequentie van het ziekteverzuim beschikbaar.
Kwalitatief				
- Zicht op de issues die spelen en hinderend zijn voor zorgverleners. - Zicht op gevonden oplossingen	Belangrijkste issues betreffen: - de beschikbaarheid van pbm: inmiddels onder aandacht van ROAZ gebracht. - het testen: inmiddels richtlijn beschikbaar en er wordt gekeken naar mogelijkheid meer tests. - de capaciteit in de regio met name voor zorg tussen de schakels thuis-verpleeghuis-ziekenhuis: plan voor cohortverpleging is in de maak.			
Zicht op initiatieven in kader van het omzien naar elkaar.	- Dagelijkse belronde (hulplijnen) - Aanbod maatschappelijke initiatieven wordt bijgehouden - Verbinden vraag en aanbod via website 'Houdcontact'			

Continuïteit samenleving COVID-19 - Vitale en cruciale processen

Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces
Landelijk transport en distributie elektriciteit (A)	Voldoende	Voldoende
Regionale distributie elektriciteit (B)	Voldoende	Voldoende
Gasproductie, landelijk transport en distributie gas (A)	Voldoende	Voldoende
Regionale distributie gas (B)	Voldoende	Voldoende
Olievoorziening (A)	Voldoende	Voldoende
Internet en datadiensten (B)	Voldoende	Voldoende
Internet-toegang en dataverkeer (B)	Voldoende	Voldoende
Spraakdienst en SMS* (B)	Voldoende	Voldoende
Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basisregistraties) (B)	Voldoende	Voldoende

Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces
Plaats- en tijdsbepaling middels GNSS (B)	Voldoende	Voldoende
Drinkwater-voorziening (A)	Voldoende	Voldoende
Keren en beheren waterkwaliteit (A)	Voldoende	Voldoende
Vlucht- en vliegtuigafhandeling (B)	Voldoende	Voldoende
Scheepvaartafwikkeling (B)	Voldoende	Voldoende
Vervoer van personen en goederen over (hoofd)spoorweginfrastructuur (B)	Voldoende	Voldoende
Vervoer over (hoofd)wegen (B)	Voldoende	Voldoende
Basisregistraties personen en organisaties (B)	Voldoende	Voldoende
Elektronisch berichtenverkeer en informatieverstarring aan burgers (B)	Voldoende	Voldoende

Vitaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces
Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen (B)	Voldoende	Voldoende
Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal (A)	Voldoende	Voldoende
Toonbankbetalingsverkeer (B)	Voldoende	Voldoende
Massaal giraal betalingsverkeer (B)	Voldoende	Voldoende
Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken (B)	Voldoende	Voldoende
Effectenverkeer (B)	Voldoende	Voldoende
Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000 (B)	Voldoende	Voldoende
Inzet politie (B)	Voldoende	Voldoende
Inzet defensie (B)	Voldoende	Voldoende
Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven (B)	Voldoende	Voldoende

Cruciaal proces	Beschikbaarheid personeel	Benodigde middelen voor uitvoer proces
Zorg, Jeugdhulp en (Maatschappelijke) Ondersteuning	Voldoende	Voldoende
Leraren en personeel benodigd op school	Voldoende	Voldoende
Openbaar vervoer	Voldoende	Voldoende
Voedselketen	Voldoende	Voldoende
Transport van brandstoffen	Voldoende	Voldoende
Vervoer van afval en vuilnis	Voldoende	Voldoende
Kinderopvang	Voldoende	Voldoende
Media en communicatie	Voldoende	Voldoende
Continuïteit hulpverleningsdiensten	Voldoende	Voldoende
Noodzakelijke overheidsprocessen	Voldoende	Voldoende

Voortgang sociaaleconomische maatregelen

- De sociaaleconomische monitoring is net opgestart waardoor veel gegevens nog niet beschikbaar zijn. Daarbij zijn veel regelingen net of nog niet opengesteld waardoor de gegevens pas bij een volgend dashboard beschikbaar komen.
- Het dashboard zal de komende weken verder worden uitgebreid, bijvoorbeeld met concrete getallen over de economische instrumenten en kengetallen, waaronder de BMKB en het noodloket.

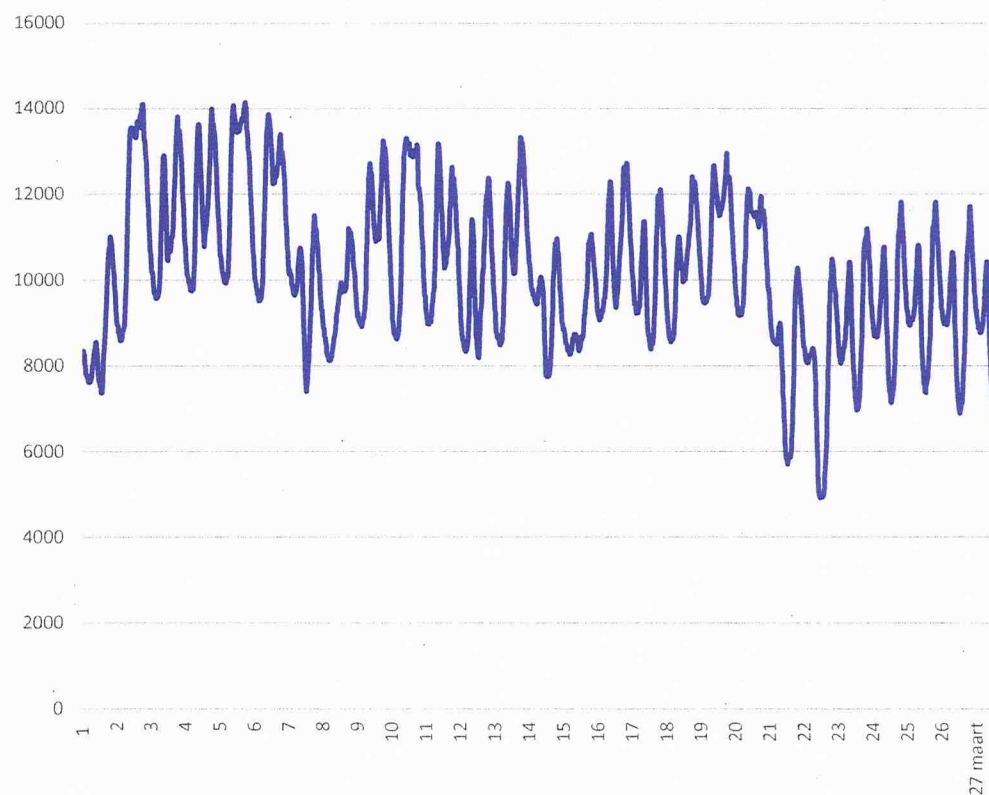
Voortgang sociaaleconomische maatregelen

Kengetallen Economie	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
AEX-index	629 op 19 februari	460 op 27 maart	Na een dal van 404 punten lijkt de AEX wat te herstellen. De markt lijkt een recessie al wat te hebben ingeprijsd	
Faillissementen	271 in heel februari	Wekelijks beschikbaar vanaf eind volgende week.	Gaat oplopen	
Betalingsverkeer: iDeal en pin-transacties		Aantal pin-transacties bij ING lag op 24/03 28% lager dan dezelfde dag een jaar eerder.		De grootste daling zit in bij vrijetijdsbesteding buitenshuis (-81%), in kleding- en schoenenzaken (-74%) en vervoer (-50%). We zijn in gesprek met DNB, CBS en de Nederlandse betaalvereniging om landelijke betaaldata te krijgen.
Elektriciteitsconsumptie		Het elektriciteitsverbruik is met zo'n 20% gedaald, en teruggevallen tot het niveau dat normaal in het weekend gebruikelijk is.		CBS kijkt of het mogelijk is om uit te splitsen naar sectoren.
Import- en exportcijfers zijn nog niet beschikbaar, daarom voorlopig de Purchasing Managers Index (PMI) van de belangrijkste handelspartners (bron: IHS Markit).	In februari: - Eurozone: 51,6 - Duitsland: 50,7 - VK: 53,0 - Frankrijk: 51,9 - VS: 49,6	In maart: - Eurozone: 31,4 - Duitsland: 37,2 - VK: 37,1 - Frankrijk: 30,2 - VS: 40,5		De PMI meet de activiteiten van de inkoopmanagers en geldt als de eerste redelijk betrouwbare indicator voor de ontwikkeling van de economie. Bij een getal onder de 50 wordt een afname van activiteiten verwacht

Voortgang sociaaleconomische maatregelen

Stroomverbruik in maart

AEX-index van afgelopen 3 maanden

Voortgang sociaaleconomische maatregelen

	Kengetallen Arbeidsmarkt	Was	Huidig	Prognose	Toelichting
	Aantal aanvragen 'normale' bijstand bij grote gemeenten.	Het laatst bekende totaal aantal bijstandsuitkeringen was: 399.000 (dec '19) 398.000 (nov '19) 399.000 (okt '19)		Zal toenemen, maar met vertraging. Werklozen doen eerst een beroep op andere onderdelen van de sociale zekerheid (NOW/TOZO/WW/ZW)	De bijstand wordt decentraal uitgevoerd. SZW werkt op dit moment aan een informatiestructuur tussen gemeenten en het Rijk. Gemeenten worden gevraagd dagelijks te rapporteren over het aantal aanvragen op de bijstand. Naar verwachting is deze structuur volgende week werkzaam.
	Aantal werkenden	9.057.000 (feb '20) 9.059.000 (jan '20) 9.028.000 (dec '19)		Zal afnemen.	Het CBS is gevraagd of ze deze data sneller / tussentijds kunnen produceren.
	Aantal werklozen	274.000 (feb '20) 284.000 (jan '20) 302.000 (dec '19)		Zal toenemen.	Het CBS is gevraagd of ze deze data sneller / tussentijds kunnen produceren.
	Aantal aanvragen WW	29.503 (W12) 6.419 (W11) 7.868 (W10) 11.028 (W9)		Zal toenemen.	Vanaf volgende week (W14) ontvangen we wekelijks een update van het UWV.
	Aantal aanvragen ZW	25.871 (W12) 16.808 (W11) 16.303 (W10) 13.574 (W9)		Zal toenemen.	Vanaf volgende week (W14) ontvangen we wekelijks een update van het UWV.
	Totale loonsom bedrijven			Zal afnemen.	Het UWV is gevraagd deze indicator mee te nemen in hun wekelijkse monitor.

Voortgang sociaaleconomische maatregelen

Maatregelen	Aantal	Goedkeuringen	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
NOW (nieuwe WTV)				Voortgang uitvoering: De NOW-regeling is nog niet gestart. Toelichting verkrijgen data: SZW is in overleg met het UWV over de rapportage omtrent de NOW. Naar verwachting kunnen we deze indicatoren vanaf dag één krijgen.
Bijzondere bijstand zzp (bbz corona) TOZO (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers).	10.684 verzoeken (donderdag 26 maart) 1.367 verzoeken (donderdag 19 maart) (De steekproef dekt 43 gemeenten en 21% van de zelfstandigen in Nederland)			Voortgang uitvoering: De TOZO wordt decentraal uitgevoerd. Er wordt er naar gestreefd om de inhoud van de regeling op vrijdag 27 maart bekend te maken. Echter, sommige gemeenten hebben het loket al wel geopend zodat zelfstandigen alvast aanvragen kunnen indienen of om informatie kunnen vragen. Toelichting data: SZW wordt periodiek door enkele van deze gemeenten geïnformeerd over de belangstelling voor de TOZO. Zij rapporteren het aantal binnengekomen verzoeken. Let op: hieronder vallen zowel verzoeken voor informatie en daadwerkelijke aanvragen. De cijfers zijn beperkt indicatief voor het aantal aanvragen. De meest recente cijfers zijn hiernaast opgenomen. Toelichting verkrijgen data: SZW werkt op dit moment aan een informatiestructuur tussen gemeenten en het Rijk. Gemeenten wordt gevraagd dagelijks te rapporteren over het aantal aanvragen voor de TOZO. Daarmee isoleren we het aantal aanvragen van de verzoeken tot informatie. Naar verwachting is deze structuur volgende week werkzaam.
De mogelijkheden tot uitstel van betaling				
Kinderopvang (door middel van het gebruik door ouders in cruciale beroepen en de beschikbare capaciteit).	1. Gebruik: cir. 40.000 kinderen (16-20 maart) 2. Capaciteit = voldoende pedagogisch medewerkers beschikbaar			1. Voortgang uitvoering: verwachting is dat dit – op basis van de huidige beroepenlijst – kan oplopen tot 100.000-120.000. Dit is gegeven de capaciteit handhaafbaar. Knelpunt: (grote) uitbreiding van cruciale beroepenlijst waardoor vraag drastisch toeneemt. 2. Voortgang uitvoering: waar locaties het vanwege de beperkte omvang niet redden, wordt – onder regie van de gemeente – opvang geclusterd. Knelpunt: Afname personele capaciteit door toename ziekteverzuim en/of toenemend aantal medewerkers wat weigert te werken.

Voortgang sociaaleconomische maatregelen

Maatregelen	Aantal	Goedkeuringen	Bedragen	Voortgang uitvoering/ knelpunten
De schuldhulpverlening. 1. Aantal personen in de schuldhulpverlening/ 2. Aantal verzoeken bij rechtbanken voor wettelijke schuldsanering natuurlijke personen	2. 275 (feb '20) Bron: Bureau Wsnp			1. Branchevereniging schuldhulpverleners (NVVK) (kwalitatieve) enquête heeft uitgezet onder de leden over de toestroom naar schuldhulpverlening als gevolg van de corona-crisis. Eerste beeld (50 antw ong): veel zzp-ers, minder burgers. Dat laatste komt waarschijnlijk door het wegvallen van de fysieke loketten en huisbezoeken, waardoor instroom door vroegsignalering en van laaggeletterden en mensen die de Nederlandse taal niet machtig zijn, afneemt. NVVK gaat in de komende weken hiermee door.
Aanvragen voor ondersteuning uit het calamiteitenfonds Voedselbank Nederland	N.n.b – gegevens kunnen wekelijks geleverd gaan worden		Eenmalige subsidieverstrekking van € 4 miljoen aan het calamiteitenfonds van Voedselbanken Nederland	Ong. 90.000 mensen zijn wekelijks voor hun voedsel afhankelijk van de voedselbank (Bron: Voedselbank Nederland) – niet realistisch om hier een realtime update van te krijgen i.v.m. organisatie structuur voedselbanken (170 separate stichtingen).
BMKB en BMKB-L				Wordt komende weken ingevuld
Qredits	Deze week: 4.166 aanvragen voor uitstel			De meeste uitstelverzoeken zijn in de zorg, detailhandel en horeca. Van de 12000 klanten heeft 3533 uitstel gevraagd en verwacht wordt dat dit toeneemt tot 6000.
Noodregeling				Wordt komende weken ingevuld
Go-regeling				Wordt komende weken ingevuld

Caribische delen van het Koninkrijk generiek

	Caribische delen Koninkrijk	Voortgang	Knelpunten
	Maximaal controleren (continuïteit van zorg inclusief kwetsbare personen)		
	Continuïteit vitale processen en samenleving		
	Zorg voor kwetsbare personen (zie maximaal controleren)		
	Financieel/economisch		• Zware klap economie door grote afhankelijkheid toerisme (prognose: daling BBP oplopend tot 30% op de landen, afhankelijk van duur)
	Illegale migratie/ Venezuela		

Caribische delen van het Koninkrijk per land

/	Caribische delen Koninkrijk	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	St. Maarten
	Maximaal controleren (continuïteit van zorg inclusief kwetsbare personen) - Aantal coronapatiënten	• geen introductie Covid-19 • (stavaza 02-04)	• 2 (+2) patiënten Covid-19 • (stavaza 02-04)	• geen introductie Covid-19 • (stavaza 02-04)	• 11 (+0) patiënten • (stavaza 02-04)	• 57 (+2) patiënten • (stavaza 02-04)	• 6 (+0) patiënten • (stavaza 02-04)
	Continuïteit vitale processen en samenleving	- P.M.	- P.M.	- P.M.	- P.M.	- P.M.	- P.M.
	Financieel/economisch BES Financieel/economisch landen	- P.M.	- P.M.	- P.M.	- P.M.	- P.M.	- P.M.

Caribische delen van het Koninkrijk per land

/	Caribische delen Koninkrijk	Bonaire	St. Eustatius	Saba	Curaçao	Aruba	St. Maarten
	Voedselzekerheid						
	- Aantal kinderen zonder schoolontbijt	• 800 kinderen	• PM	• 20 kinderen			
	Aantal bijstandsverzoeken - Waarvan financiële steun	• 2 • 1	• 4 • 1	• 3 • 1	• 9 • 2	• 5 • 2	• 6 • 2
	Inhoud financiële bijstandsverzoeken	- Verkenning economische steunmaatregelen	- Verkenning economische steunmaatregelen	- Verkenning economische steunmaatregelen	- Toepassen art 25 Cft - Verzoek voor hulp en bijstand artikel 36 steunpakket	- Verzoek voor toepassing artikel 23 Laft: bijstand en morele en materiele steun - verzoek tot instemming met een buitenlandse lening.	- Toepassen art 25 Cft
	Illegale migratie/ Venezuela	- P.M.	- P.M.	- P.M.			

Maatschappelijk effect

Maatschappelijke ontwikkelingen	Huidig
Draagvlak voor maatregelen in de samenleving	• Steun voor de kabinetsmaatregelen domineert, maar de geloofwaardigheid kan geschaad worden als gewekte verwachtingen onvoldoende waargemaakt worden, zowel tav volksgezondheid, handhaving als economie. • (Uitwerking) steunmaatregelen staan in toenemende mate bloot aan maatschappelijke gevoelens van ongelijkheid/onrechtvaardigheid. • Optredens van kritische experts en publieke figuren blijven voeding geven aan de discussie en onduidelijkheid onder de bevolking en kunnen druk geven op de geloofwaardigheid van de kabinetsmaatregelen, zeker ook of opschaling IC-capaciteit afdoende is.
Opvolging: Houden mensen zich aan de maatregelen?	• De op 23 maart aangescherpte maatregelen worden breed nageleefd. Uitzondering vormen enkele groepen (jongeren) die samenkomsten, feesten organiseren of op andere wijze de maatregelen bewust niet naleven. • Het besluit tot verlenging van deze maatregelen (periode/duur nog zeker 2x zo lang als de periode tot nu toe) kan de bereidheid tot naleving ondermijnen, mede gezien lente, vakantie en ramadan.
Handhaafbaarheid	• Lokale overheden hebben mogelijkheden gekregen om over te gaan tot handhaving. • Door de nieuwe langere duur van maatregelen kan, bij afname bereidheid tot opvolging, meer druk komen op handhaving. • Uit de meldingen bij Meld Misdaad Anoniem blijkt dat burgers actief betrokken zijn om handhaving mogelijk te maken.
Signalen van maatschappelijke onrust/OOV-problemen	• Onverantwoorde houding van groepen jongeren zorgen voor verontwaardiging onder rest van bevolking en politiek bestuurders. • Oproepen tot thuisblijven en inperken recreatie kan leiden tot verveling, met openbare ordeproblemen of vandalisme als mogelijk gevolg. • Het beeld jeugdoverlast is over het algemeen stabiel. In sommige omgevingen neemt het af, in andere omgevingen neemt het toe. • Geen waarneembare toename van meldingen huiselijk geweld. • De politie signaleert een toename in meldingen van onrust en overlast.
Impact van maatregelen op de samenleving	• Nu de beperkende maatregelen zijn verlengd zullen de gevolgen van de COVID-19 crisis voor meer mensen duidelijk (gezondheid, sociaal en economisch) worden en slaat onzekerheid over langetermijngevolgen toe. • Ook de aankondiging van een economische recessie maakt duidelijk dat de crisis na beteugeling van COVID-19 niet voorbij is. • Onduidelijke cijfers over stand en ontwikkeling Covid-19 en zorgcapaciteit maken kwantitatieve impactbepaling onmogelijk.
Sociale-psychologische impact	• De verlenging van de maatregelen doet een sterk beroep op de mentale weerbaarheid van de Nederlandse bevolking. De maatregelen hebben op vrijwel iedereen impact, de groep Nederlanders die persoonlijk geraakt worden door Covid-19 neemt toe en zorgpersoneel kan te maken krijgen met overbelasting en traumatische ervaringen. • Resultaten van het gevoerde beleid moeten duidelijk worden. Ontwikkelingen in het aantal besmettingen, ziekenhuis- en IC-opnames en overledenen kunnen bewustzijn versterken of afzwakken. • Er blijft spanning tussen de medische landelijke werkelijkheid rond COVID-19 en persoonlijke verhalen rond COVID-19 doden en ervaringen van artsen in drukke ziekenhuizen (zoals voortkomend uit documentaires, sociale media etc).
Hoe wordt totaalpakket maatregelen ervaren en waar zitten knelpunten?	• Steun voor uitbreiding testen en testcapaciteit. • Economische steunmaatregelen nemen in belang toe, dus ook de uitwerking en uitvoering daarvan (wie krijgt wel steun, wie niet, hoe lang, hoe veel). • Toename van gevoelens van ongelijkheid/onrechtvaardigheid bij met name economische steunmaatregelen. Opkomende belangengroepen kunnen leiden tot scheuren in collectieve steun. • Op zichzelf staande suggesties van experts en belangengroepen over maatregelen staan haaks op eenduidige overheidscommunicatie en kan de positie van de overheid verzwakken. • (Internationale) wetenschappelijke discussie over COVID-19 zal voortduren, binnenlandse en buitenlandse kritiek op het gevoerde crisisbeleid niet verdwijnen.
26-6-2020 Signalen van neveneffecten van de maatregelen	• Toenemende angst dat verdringing in de gezondheidszorg zal leiden tot sterfgevallen die niet veroorzaakt zijn door Covid-19.

Maatschappelijk effect (vervolg)

Internationaal	Was	Huidig	Toelichting aandachtspunten
Rode draad van besluiten van landen/internationale instanties			
Impact van maatregelen en adviezen Nederland op andere landen	[REDACTED] • Zeker stellen repatriëring, medisch transport en goederenvervoer bij vliegverboden.	[REDACTED] 11.1 [REDACTED] 11.1 • In afwegingskader vliegverboden wordt dit geborgd en is aandacht voor actief vooraf informeren landen waarvoor vliegverboden gelden.	• Maatregelen in meeste EU-landen gelijkgetrokken; bijvoorbeeld door sluiting scholen (22 LS), sluiting van openbare gelegenheden, zoals restaurants/café's (23 LS) en inperking bewegingsvrijheid. • Beeldvorming internationaal: [REDACTED]
Impact van maatregelen en adviezen andere landen op Nederland	• Sluiting grenzen en vliegverboden in veel landen bemoeilijken terugkeer gestrande NL reizigers. • Nauw overleg met BEL en DUI over grensoverschrijdende kwesties en grensproblematiek	• Convenant Bijzondere Bijstand Buitenland overeengekomen en in uitvoering. Meer dan 19.000 personen ingeschreven. Verschillende repatriëringsvluchten zijn gepland naar o.a. Indonesië, Peru, Filipijnen, Kaapverdië, Thailand, Costa Rica, Spanje (Canarische eilanden). Postennetwerk actief betrokken bij mogelijk maken repatriëring.	
Benodigde internationale inzet en steun	• Noodzaak van levering van medische apparatuur en hulpmiddelen • Het aantal steunverzoeken van 3e landen aan NL v.w.b. de levering van medische goederen neemt gestaag toe.	• Postennetwerk wordt ingezet bij faciliteren internationale aankopen. • Steunverzoeken op haalbaarheid qua goederen, gebruik/inzet in NL en politieke opportuniteit worden beoordeeld.	
Geopolitieke ontwikkelingen die van invloed zijn	• Europese samenwerking aanpak Corona Crisis relevant voor Economische pijler in NL (discussies vijfhoek). • Impact COVID crisis op Internationale Handel.	• BZ coördineert voorbereiding dossiers Europese vergaderingen en levert input voor project Fin/Ec maatregelen. • Ontwikkelingen Internationale Handel worden gemonitord door BZ en dienen als input voor project Fin/Ec maatregelen.	

11.1
10.2a

Maatschappelijk effect (vervolg)

Communicatie en media		Toelichting aandachtspunten
Draagvlak voor narratief	Uit flitspeiling komt naar voren dat er veel begrip is voor de maatregelen van de overheid. Ook is er vertrouwen in de informatievoorziening vanuit de overheid.	
Mediabeeld: welk frame is prominent? Welke gamechangers?	Uit flitspeiling blijkt dat de bezorgdheid (angst voor besmetting) bij burgers is toegenomen (+20%).	
Signalen van desinformatie		

11.1 10.2a

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Justitie en Veiligheid

ICCb0402E

Voorstel 'afraden en tegengaan recreatie en buitenlands toerisme' in en naar NL

ICCB 02-04-2020

Departementaal vertrouwelijk

NICTV

Doel

- Afraden en tegengaan recreatie en toerisme tijdens Paasweekend en meivakantie (m.n. vanuit Duitsland en België).

Advies

□ Het advies wordt:

- Het sluiten van de grens is niet wenselijk gezien het feit dat goederentransport en noodzakelijke reisbewegingen (cf. vignet regeling) wel mogelijk moeten blijven.
- Het centraal sluiten van recreatiegebieden, vakantieparken etc. past niet binnen de huidige aanpak van een 'intelligente lockdown' (het past bij een volwassen democratisch land om mensen ook daar hun eigen verantwoordelijkheid in te laten nemen), waar nodig kunnen Veiligheidsregio's lokaal maatregelen nemen.
- Dus advies is: blijf thuis en ga niet reizen binnen NL en kom ook niet naar NL.
- De volgende maatregelen ondersteunen deze boodschap:
 - Alle gemeenschappelijke natte voorzieningen zijn gesloten in recreatiegebieden, vakantieparken en campings
 - Alle Veiligheidsregio's maken vanuit de noodverordening gebruik van hun bevoegdheden wanneer de toestroom te hoog wordt. Maatregelen worden kenbaar gemaakt d.m.v. campagne voor NL ('blijf thuis') en campagne voor DUI ('bleib zu hause') en België ('restez a la maison')
 - Mocht de toestroom dusdanig groot zijn, dan zal de Kmar informatie-gestuurd ontmoedigen (zie nadere uitwerking en toelichting KMar)
 - De Kmar, Veiligheidsregio's, politie e.a. bouwen een gezamenlijk intell beeld op om de toestroom in de gaten te houden
- Aanstaaende zondag zal gezien het voorspelde mooie weer een test zijn.

Uitwerking informatiegestuurd ontmoedigen KMar

- In te vullen door Kmar

Bijlage: uitgangspunten/overwegingen

- Ontmoedigende werking reeds geldende maatregelen (in Nederland)
 - Sluiting alle eet- en drinkgelegenheden
 - Sluiting sport-/fitness clubs, casino's, sauna's, seksinrichtingen, coffeeshops
 - Verbod op vergunningplichtige evenementen
 - Bevoegdheden lokaal bestuur / VR's ogv noodverordening (sluiting vakantieparken, campings)
 - Sluiting gemeenschappelijke was-/douche-/toiletfaciliteiten vakantieparken etc
 - Beperkingen vliegverkeer
- In België zijn niet-essentiële reizen verboden (wordt naar verwachting verlengd na 19 april)
- In Duitsland worden momenteel niet-essentiële reizen afgeraden (vooralsnog tot 19 april)
- Er geldt een reisrestrictie voor derdelanders (EU Travel ban)
- Groot economisch belang het reguliere vrije verkeer van personen en goederen tussen Nederland en Duitsland in stand te houden
- Het volledig fysiek sluiten van de grens is niet uitvoerbaar en leidt tot groot beslag KMAR-capaciteit,
[REDACTED]
- NB hotels, AirB&B etc in Nederland nog geopend (i.t.t. omringende landen)
- NB huidige maatregelen gelden vooralsnog tot 28 april (attentie heroverweging 21/4)

11.1 10.2g

memo

Afweging vliegverboden naar Nederland en de BES-eilanden vanwege uitbraak coronavirus COVID-19

Bestuurskern

Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2e
Senior Beleidsmedewerker

T

inienw.nl

Datum

28 maart 2020

Inleiding

Om de instroom van mensen die mogelijk het COVID-19 bij zich dragen in Nederland zoveel mogelijk te beperken, heeft de minister van IenW op verzoek van VWS vliegverboden ingesteld voor luchtverkeer met passagiers vanuit hoog-risicogebieden. Het betreft zowel verkeer met luchthavens op Europees Nederlands grondgebied als bestemming als verkeer met luchthavens op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba als bestemming. Of sprake is van een hoog-risicogebied bepaalt VWS op basis van RIVM-adviezen.

Voor het instellen van vliegverboden zijn de verzoeken hiertoe van de minister van VWS (via een blauwe brief) aan de minister van IenW leidend. Dit ambtelijk memo is opgesteld ter ondersteuning van de besluitvorming over verlenging en aanpassingen van de vliegverboden. Dit memo is in afstemming met VWS en BZ opgesteld.

Zie bijlage 1 voor het volledige overzicht van ingestelde vliegverboden (stand van zaken 27 maart 2020).

Afwegingskader RIVM

De afweging van het RIMV voor een advies om over te gaan op een vliegverbod vanuit een land of regio om de verspreiding van COVID-19 te voorkomen is afhankelijk van:

- in hoeverre er sprake is van wijdverspreide transmissie in landen;
- het aandeel gemelde infecties die zijn opgelopen in het buitenland;
- mate van reisbewegingen naar landen;
- mate waarin reisbewegingen naar landen ook per auto, bus of trein plaatsvinden;
- modellering van aandeel aan de infectiedruk in Nederland.

Uitzonderingsgronden

De vliegverboden gelden niet voor repatriëring van ingezetenen van het Koninkrijk der Nederlanden, EU- of Schengen-ingezetenen en ingezetenen van het Verenigd Koninkrijk en voor het vervoer van medisch personeel of patiënten wanneer dit in het belang is van de volksgezondheid. Niet Nederlandse ingezetenen moeten daarbij kunnen aantonen dat ze zullen doorreizen. Luchtvaartmaatschappijen moeten kunnen aantonen dat het vervoer van gerepatrieerden overeenkomstig gezondheidsrichtsnoeren van de WHO en de EU

zal plaatsvinden. Het goederenvervoer valt buiten het verbod en mag niet in gedrang komen. Dit geldt in het bijzonder voor transporten ten behoeve van de medische zorg en andere vitale processen.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

NB. Aangezien de vliegverboden alleen betrekking hebben op luchtverkeer met passagiers kunnen 'lege' repatriërvliegtuigen van derde landen die in Nederland en de BES-eilanden eigen ingezetenen ophalen ongehinderd doorgaan. Cabinepersoneel valt buiten de definitie van passagiers.

Datum
28 maart 2020

Afweging bij aanpassing vliegverboden

In de afweging voor de verlenging, beperking of uitbreiding van de vliegverboden is het van belang om onderscheid te maken tussen drie categorieën:

Vliegverboden van landen buiten Schengen naar Nederland

Dit betreft op dit moment China, Iran en Zuid-Korea. Vanwege de beperkingen die gelden voor het inreizen van het Schengengebied hebben deze vliegverboden beperkte toegevoegde waarde.

11.1

VWS zal in de onderbouwing voor een mogelijke verlenging van de vliegverboden hier specifiek aandacht aan besteden.

Vliegverboden vanuit EU-landen, VK en/of Schengenlanden naar Nederland

Er gelden op dit moment vliegverboden voor Spanje, Italië en Oostenrijk. Voor wat betreft de EU-landen¹ geldt dat IenW instemming nodig heeft van de Europese Commissie met de verlenging.

11.1

VWS is zich ervan bewust dat binnen Europa veel reisbewegingen ook per auto, bus of trein plaatsvinden. Dit dient in de afweging te worden betrokken. Het is immers van belang om per hoog-risicogebied een integrale afweging te maken.

Vliegverboden naar de BES-eilanden

Ook gebaseerd op adviezen van het RIVM en op verzoek van VWS zijn vliegverboden ingesteld vanuit diverse hoog-risicolanden naar de BES-eilanden. De bijzondere kwetsbaarheid met name de beschikbaarheid van adequate gezondheidszorg van Caribisch Nederland is hierbij van belang.

Verlengingsduur

11.1

Operationele impact

In zijn algemeenheid is het van belang om met de luchtvaartsector af te stemmen wat de operationele impact van de maatregel is. Daarnaast moet

¹ In lijn met een mededeling van de EC worden San Marino, Monaco, Andorra en het Vaticaan tot het EU-gebied gerekend.

interdepartementale afstemming plaatsvinden met BuZa voordat een vliegverbod wordt ingesteld of verlengd. BuZa informeert ook de betreffende landen vooraf. Indien het maatregelen voor de BES-eilanden betreft is een goede afstemming met BZK nodig. BZK is verantwoordelijk voor de algehele coördinatie en afstemming in dit gebied. IenW heeft een check-list opgesteld met de te doorlopen stappen.

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Datum
28 maart 2020

Kader

De juridische kaders voor de ministeriële regeling met betrekking tot de vliegverboden zijn:

- artikel 21 van de Verordening (EG) 1008/2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap;
- artikel 5.10, eerste lid, onderdeel a, van de Wet luchtvaart en
- artikel 24 van de Luchtvaartwet BES.

Bij de toepassing wordt ook rekening gehouden met mededeling van de EC inzake het Schengenreisverbod (Communication COM(2020)115 final).

Communicatie

Vliegverboden met betrekking tot Europees Nederland worden door LVNL bekend gemaakt bij luchtvaartmaatschappijen via een Notice tot Airmen (NOTAM). Voor de BES gebeurt dit met name door de lokale luchtverkeersdienstverleners de DC-ANSP.

BIJLAGE 1: Huidige stand van zaken vliegverboden

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

RIVM advies 24 maart 2020

RIVM geeft aan dat met de kennis van nu (24 maart 2020) het meeste risico van import lijkt te komen uit de VS, Italië, Oostenrijk, Spanje, Duitsland, Zwitserland, België, VK en Frankrijk. Omdat China, Zuid-Korea en Iran al een langere tijd vergaande maatregelen hebben genomen, ziet RIVM in Nederland nauwelijks import vanuit deze landen. Inmiddels hebben alle West Europese landen vergaande maatregelen genomen om COVID-19 te bestrijden, net als Nederland.

Datum
28 maart 2020

Aangezien 17% van de tot nu toe gemelde COVID-19 infecties zijn opgelopen in het buitenland, is de verwachting dat het beperken van de reisbewegingen naar Nederland vanuit de genoemde landen het aantal import cases zal doen afnemen. Daarmee zal de infectiedruk in Nederland in ieder geval niet extra toenemen vanuit het buitenland. Omdat Duitsland, Frankrijk en België ook eenvoudig op andere wijze dan via vliegverkeer te bereiken zijn, zal de invloed van alleen een vliegverbod op de import van COVID-19-gevallen relatief beperkt zijn, maar nog steeds een nuttige maatregel om bredere transmissie zo veel als mogelijk tegen te gaan. Een vliegverbod op de import van COVID-19-gevallen voor de VS, Zwitserland en de VK zou wel van invloed kunnen zijn op de import van gevallen. Alvorens hier een goed onderbouwd advies over te geven, zal de mogelijke afname van de infectiedruk worden gemodelleerd door het RIVM.

Voor de landen waarvoor nu een vluchtrestrictie is ingevoerd geldt dat die op dit moment nog te maken hebben met wijdverspreide transmissie. Voor deze landen adviseert het RIVM de vliegverboden te handhaven. Alleen in China en Zuid-Korea worden langzaam de maatregelen afgeschaald. Het advies van RIVM is om eerst af te wachten wat het effect hiervan is op het aantal patiënten, alvorens de vliegverboden voor deze landen op te heffen.

Op basis van de hiervoor beschreven informatie van het RIVM en daaropvolgende afstemming tussen IenW, VWS en BZ heeft de Minister van VWS op 26 maart 2020 tot verlenging van alle vliegverboden met twee weken verzocht. In de gewijzigde regelingen zijn alle vliegverboden verlengd tot 10 april 2020, 18:00 uur plaatselijke tijd. Hiermee zijn tevens alle vliegverboden gelijk getrokken.

Overzicht vliegverboden

Op verzoek van VWS zijn de onderstaande vliegverboden ingesteld voor luchtverkeer met passagiers (stand van zaken op 27 maart 2020).

Met luchthavens op Nederlands grondgebied als bestemming:

Land	Ingangsdatum	Einddatum
China (inclusief Hong Kong)	13 maart, 18.00 uur	10 april , 18.00 uur
Zuid-Korea	13 maart, 18.00 uur	10 april , 18.00 uur
Italië	13 maart, 18.00 uur	10 april , 18.00 uur
Iran	13 maart, 18.00 uur	10 april , 18.00 uur
Spanje	21 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur

Land	Ingangsdatum	Einddatum
Oostenrijk	23 maart, 21.00 uur	10 april , 18.00 uur

Bestuurskern
Dir. Luchtvaart
Afd. Luchtvaartveiligheid

Datum
28 maart 2020

Met luchthavens op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba:

Land	Ingangsdatum	Einddatum
EU-landen	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
VK	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Noorwegen	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Zwitserland	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
IJsland	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Liechtenstein	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
China	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Iran	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Zuid-Korea	14 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Canada	16 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Colombia	16 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
Dominicaanse Republiek	16 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur
VS	16 maart, 20.00 uur	10 april , 18.00 uur

Departementaal vertrouwelijk

MinVWS

Voorstel aanvullende maatregelen luchtvaart
Ter agendering MCCB 2 april

Aanleiding

Op dit moment gelden er meerdere vliegverboden naar Nederland (bijlage, deze gelden tot vrijdag 10 april, 18.00 uur). Doel van luchtvaartbeperking is verspreiding van het COVID-19 virus tegengaan. De vliegverboden kennen enkele uitzonderingen, waaronder repatriëring, cargo en vervoer medisch personeel.

In het Kamerdebat (1 april jl.) over de aanpak coronacrisis is opgeroepen tot aanvullende maatregelen voor inkomende vluchten uit hoog-risicogebieden. Er is toenemende media- en politieke aandacht voor vliegverkeer. Er bestaat ook onrust bij reizigers, cabine personeel en omwonenden van Schiphol.

Voorliggend besluit met mitigerende maatregelen is gebaseerd op een verkenning van mogelijkheden bij IenW, BZ, RIVM, GGD Kennemerland, Schiphol en KLM. Daarbij is gekeken naar maatregelen die proportioneel en gericht zijn en daarnaast relatief snel zijn in te voeren en ook effect hebben. Het RIVM geeft aan dat de import van corona uit het buitenland uit gebieden waar corona nu veel voorkomt beperkt zal bijdragen. Tegelijkertijd is er een beperkt aantal vluchten dat steeds voller zit en is social distancing lastig te operationaliseren. Daarbij speelt de maatschappelijke discussie en ontstane onrust een belangrijke rol in het voorliggende besluit. Er wordt gekozen voor maatregelen die lijken op het nationale pakket.

NB, een aantal maatregelen is door luchtvaartmaatschappijen zelf reeds doorgevoerd.

Voorgesteld besluit:

Besluit

1. Vroeg-signalering in de vorm van surveillance van passagiers bij de incheckbalie.
2. Het laten invullen en inleveren van een "fit to fly" verklaring kort voor het boarden.
3. Gecombineerd met de "fit to fly" verklaring temperatuurmeting met een warmtepijstool.
4. Tijdens de vlucht een flyer én instructie laten uitdelen over het medisch protocol en vigerende regels bij aankomst in Nederland.
5. In de instructie een indringende beroep op passagiers de komende twee weken in zelfquarantaine te gaan, aangezien de reiziger komt uit een hoog risico gebied.

Welke luchthavens

10.2a 11.1.

Uitbreiding naar andere voor Nederland relevante landen kan later bepaald worden.

Proces

De minister van VWS zal in het kader van het geven van voorlichting aan passagiers, en op rond van het leiding geven aan de bestrijding van de coronacrisis, op basis van artikel 7, eerste lid, Wpg, de minister van IenW verzoeken om de maatregelen kenbaar te maken aan de vliegmaatschappijen. Relevante partijen zullen over deze aanpak worden geïnformeerd. **TER NADERE UITWERKING**

Naast bovengenoemde maatregelen gelden alle in Nederland afgekondigde maatregelen. De richtlijnen van het RIVM blijven onverminderd van kracht. Ook de internationale standaarden waar luchtvaartmaatschappijen invullingen aan geven blijven staan. Passagiers wordt hiermee onder meer opgeroepen zich bij twijfel te melden.

ACHTERGOND INFORMATIE:

Algemeen:

- Er is verkend of een PCR test mogelijk is bij alle mensen die [REDACTED] aankomen op Schiphol. [REDACTED] 11.1
- Betrokken partijen [REDACTED] zetten vraagtekens bij de effectiviteit van entry-screening. [REDACTED] 10.2a 11.1
- Er is vooral veel aandacht voor inkomende vluchten vanuit [REDACTED] vanwege de fase van de epidemie in [REDACTED]
- Een vliegverbod voor vluchten [REDACTED]
- In de regio Amsterdam is onrust ontstaan over reizigers die "zonder belemmering" het land in kunnen terwijl de gemiddelde burger veel beperkingen ondergaat/ervaart (aldus GGD).

Huidige stand van zaken vliegverboden:

Er geldt op dit moment een verbod (tot 10 april a.s.) voor luchtverkeer voor passagiers vanuit de volgende landen. Zowel voor vluchten naar Nederland als de BES-eilanden.

- Luchthavens met NL grondgebied als bestemming: China, Zuid Korea, Italië, Iran, Spanje, Oostenrijk.
- Luchthavens op Bonaire, Sint-Eustatius en Saba: EU landen, VK, Noorwegen, Zwitserland, IJsland, Liechtenstein, China, Iran, Zuid Korea, Canada, Colombia, Dominicaanse Republiek, VS.

Op vrijdag 27 maart heeft het RIVM advies uitgebracht over de manier waarop de richtlijnen voor de luchtvaart toegepast kunnen worden. [REDACTED] 11.1

Luchtvaartmaatschappijen treffen daarnaast diverse maatregelen. Bij KLM en Transavia worden de volgende adviezen en maatregelen genomen. Vaak worden deze adviezen ook door andere maatschappijen gevolgd:

- Passagiers worden zoveel mogelijk gespreid in het vliegtuig geplaatst. Hoe voller de vlucht hoe moeilijker dit is.
- Crew kan (maar hoeft geen) chirurgische mondmaskers dragen, eventueel op geleide van de epidemiologie in de landen waarop gevlogen wordt. KLM stelt deze beschikbaar en heeft voorlopig genoeg.
- Bij inchecken en boarden wordt 'social distancing' met een afstand van 1,5 meter zoveel mogelijk aangehouden tussen alle personen.
- Catering is tot een minimum teruggeschoefd. Snacks worden voor het boarden op de stoelen gelegd.
- Mensen met zichtbare verkoudheidsklachten worden niet aan boord gelaten.
- Aan boord van KLM/Transavia vliegtuigen is naast de normaal aanwezige precaution-kit ook een COVID-19-kit beschikbaar met 6 FFP2 maskers. Deze maskers kunnen gebruikt worden indien een passagier klachten ontwikkelt tijdens de vlucht of in het geval klachten tijdens de

vlucht worden opgemerkt. Er zijn 2 maskers zonder uitademventiel voor een verdachte passagier en 4 maskers met een uitademventiel voor bemanning aan boord.

- KLM/AMS heeft een uitgebreide COVID-19 richtlijn/ QenA gemaakt voor vliegend- en grondpersoneel en er is een telefoonlijn beschikbaar voor personeel, bereikbaar tot 22.00 u in de avond

Omgevingsanalyse

De berichtgeving in de media gaat in op de verlengde coronamaatregelen: Hoe lang kan het nog duren? Waarop moeten wij ons voorbereiden? Hoe komen we samen door deze periode heen?

- Het RIVM zou een dubbele boodschap hebben: 'Met het de besmettingen lijkt het de goede kant op te gaan. Maar het mogelijke tekort op IC's lijkt alarmerend' (Opening NOS 8-uurjournaal). Er wordt ook vaker gesproken over een 'zwart scenario' op de IC, onder meer in het Kamerdebat gisteren.
- Opvallend veel waarschuwingen en oproepen van belangenpartijen in de zorg, met wederom de roep om de kwaliteit en continuïteit van de reguliere zorg te bewaken. Ook zouden zorgverleners zich onveilig voelen door het nog steeds bestaande tekort aan beschermingsmateriaal.
- Nieuw is de aandacht voor een mogelijke 'golf' aan revalidatiepatiënten. Volgens de Nederlandse Vereniging van Revalidatieartsen moet VWS kijken naar de capaciteit voor revalidatie van voormalige IC-patiënten.
- Ondanks maatregelen van het kabinet, beginnen Nederlanders zich toch zorgen te maken over hun inkomen in de nabije toekomst. De berichten in de media zijn ook verontrustend: minder banen, bedrijven en pensioenfondsen in de problemen. Aan de andere kant is er ook veel aandacht voor initiatieven om kwetsbare groepen te helpen en te ontzien.

Voorstel 'afraden en tegengaan buitenlands toerisme naar NL

- Inperking van de toestroom van toeristen uit het buitenland (m.n. Duitsland en België), in het bijzonder tijdens de Paasdagen en in de meivakantie. NB Paasvakantie Duitsland start zaterdag 4 april. Eerste bewegingen kunnen vrijdagavond starten
- E.e.a. in het verlengde van de beperking van reisbewegingen door Nederlanders / binnen Nederland (dringende oproep door de MP).

•

10.2a

11.1

Uitgangspunten/overwegingen

- Ontmoedigende werking reeds geldende maatregelen (in Nederland)
 - Sluiting alle eet- en drinkgelegenheden
 - Sluiting sport-/fitness clubs, casino's, sauna's, seksinrichtingen, coffeeshops
 - Verbod op vergunningplichtige evenementen
 - Bevoegdheden lokaal bestuur / VR's ogv noodverordening (sluiting vakantieparken, campings)
 - Sluiting gemeenschappelijke was-/douche-/toiletfaciliteiten vakantieparken etc
 - Beperkingen vliegverkeer
- In België zijn niet-essentiële reizen verboden (wordt naar verwachting verlengd na 19 april)
- In Duitsland worden momenteel niet-essentiële reizen afgeraden
- NB hotels, AirB&B, sommige vakantieparken/huizen in Nederland nog geopend (i.t.t. omringende landen)
- Groot economisch belang het reguliere vrije verkeer van personen en goederen tussen Nederland en Duitsland in stand te houden
- Het volledig fysiek sluiten van de grens is niet uitvoerbaar
- Toepassing van artikel 28 Schengen Grenscode (grenstoezicht igv ernstige bedreiging openbare orde of binnenlandse veiligheid) leidt tot groot beslag KMAR-capaciteit, [REDACTED] 11.1
[REDACTED]
- NB huidige maatregelen gelden vooralsnog tot 28 april (attentie heroverweging 21/4)

Communicatie 'Blijf zoveel mogelijk thuis'

Toerisme en recreatie binnen –en naar Nederland afraden en tegengaan

Kernboodschap:

Ook bij mooi weer, blijf zoveel mogelijk thuis

Als het nodig is, kunnen er op lokaal niveau maatregelen worden genomen

Ontmoedigende werking reeds geldende maatregelen (in Nederland)

Bevoegdheden lokaal bestuur / VHR's ogv noodverordening (sluiting vakantieparken, campings, stranden)

Zowel in Nederland als in de buurlanden worden niet essentiële reizen sterk afgeraden

Kernboodschap

De grenzen tussen Nederland, Duitsland en België zijn open.

Reisadvies NL/DU: alleen noodzakelijke reizen. NL/BE: In België geldt een verbod voor niet-essentiële reizen.

Dringend beroep op inwoners aan weerszijden van de grenzen om Nederland niet te bezoeken.

Met het oog op de aanstaande schoolvakanties worden inwoners van Nederland en Duitsland dringend verzocht geen vakantiereizen te plannen en zoveel mogelijk thuis te blijven.

Het is van belang dat mensen dit advies serieus nemen zodat verdere verspreiding van het virus zoveel mogelijk wordt tegengegaan. We hebben daarvoor een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Aanvullende inzet op communicatie

- Samenwerking met ministeries I&W, KNMI, RWS, NBTC
Denk aan communicatie via weerbericht, elektronische borden
- Samenwerking Weeronline, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer
- Actieve inzet social media (landelijk en regionaal, grensoverstijgend)
- Actieve inzet bewindspersonen
- Contacten (internationale) pers

Dilemma's

- Niet alle vakantieparken en camping zijn dicht. Toch oproep die niet te bezoeken.
- Hoe om te gaan met reeds gemaakte reserveringen?

11.1

Acties en afspraken ICCB 2 april 13.00 u (1/3)

11.1 10.2g

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

- ACTIE NKC voor 15.30 (i.o.m. VWS, I&W en BZ) om het volgende in spreeklijn te vervatten: er komt geen vliegverbod. Maatregelen (bijv. temperatuur meten) worden vanuit werkgevers-verantwoordelijkheid opgepakt

Besluiten ICCB 2 april 13.00 u (2/3)

- ACTIE: Ter besluitvorming doorgeleiden naar MCCb: Grenzen met buurlanden worden niet gesloten. "Ontmoedigingsaanpak buitenlands toerisme" (zie verslag) omarmen.
- ACTIE NKC voor 15.30: bovenstaande vervatten in woordvoeringslijn. Betreft nadrukkelijk alleen toeristenstroom

- [Redacted text block]

11.1 10.2g

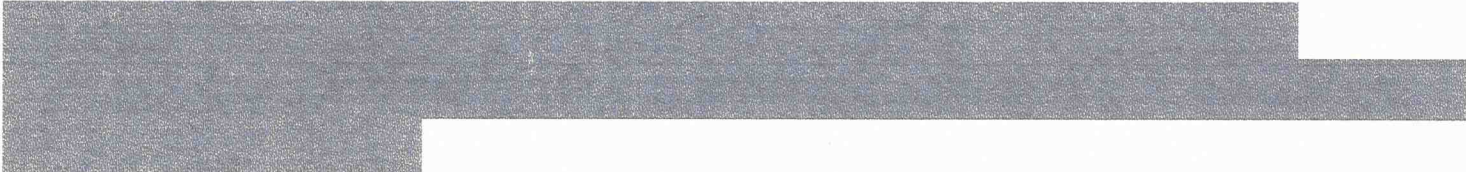
- [Redacted text block]

- [Redacted text block]

- ACTIE LOCC: afwegingskader t.a.v. bijstandsverzoeken opstellen t.b.v. besluitvorming en schaarste management

Besluiten ICCB 2 april 13.00 u (3/3)

- Ter agendering ICCb dinsdag:
 - factsheet t.a.v. Caribisch gebied aanleveren en toelichten (ACTIE RIVM)
 -
 - Datadeling (EZK)
 - Overweging aanscherpen OMT advies n.a.v. motie Klaver
- Mogelijke onderwerpen volgende week:
 - Terugkoppeling gesprek MJ&V met kerkgenootschappen (o.a. t.a.v. Ramadan)
 - Ontwikkeling verpleegtehuizen
 - Economische modelleringen toevoegen aan Dashboard en voorbereiding besluitvorming, naast de RIVM modelleringen

11.1
10.2g